

Il-Belt Victoria

Rivista maħruġa mill-Parroċċa ta' San Ġorġ - Għawdex

Novembru - Diċembru 2000

Nru: 117

Messaġġ mill-Arcipriet

Is-Sena li waslet biex tintemm hi wahda li ser nibqgħu niftakruha għat-tifsira straordinarja tagħha: l-elfejn wahda mit-twelid ta' l-Iben whdieni t'Alla bħal bniedem. Ninsabu fil-bidu tat-tielet millennju Nisrani. Iċċelebranjnieh fil-liturġija, fil-hajja spiritwali tagħna ta' kuljum, fil-pellegrinaġġi Marjani u l-pellegrinaġġi f'Ruma li għamilna, fl-inizjattivi pastorali li hadna, fil-proġett taċ-Ċentru Parrokkjali li bdejna u fiċ-Ċentinarju l-Kbir ta' San Ġorġ li qed ifeġġ quddiemna.

Ninsabu resqin lejn tmiem is-Sena tal-Ġublew il-Kbir. Matul din is-sena kienu eluf kbar l-Insara li żaru l-knisja parrokkjali tagħna biex jitolbu, iwettqu d-dmirijiet insara tagħhom u jakkwistaw mertu u indulġenzi fiha. Inhegġigkom sabiexi fil-jiem li fadal, sakemm din is-sena ta' grazzja tasal fi tmiemha, tapprofittaw ruħkom mir-rebħ ta' l-indulġenza plenarja għalikom u għall-mejtin tagħkom.

Iż-żmien qaddis tal-Avvent, jiġifieri ż-żmien liturġiku ta' l-istennija tal-Mulej, hu żmien ta' grazzja jekk ngħxu l-ispiritu tiegħu. Ejjew nagħmlu minnu żmien ta' indiema, konverżjoni tal-qalb, familjarizzazzjoni mal-Kelma t'Alla, talb liturġiku (eż.: bis-sehem fil-kant tat-talba ta' l-Għasar il-Hadd fil-għaxija) u personali (rużarju kuljum), opri ta' hniena u mhabba u eżami tal-kuxjenz tajjeb bi tnejja għal meta niltagħu wiċċ mb'wiċċ mal-Mulej, Imħallef tagħna. Dan hu l-aħjar mod biex inhejju għat-tifikira tal-miġja tiegħu fostna bħala tarbija fil-Millied li ġej.

Inhegġgħ lill-Komunita' Parrokkjali tagħna biex fil-jiem tli-Millied li ġejjin tingħabar fil-Bażilika Ġorġjana, id-dr qaddisa u sabieha tagħna lkoll, għall-festi kbar ta' liturġija u mużika li jsiru fiha. Hi hasra li hafna Ġorġjani qed jitilfu huma u jtellfu lill uliedhom il-għmiel li jkun hawn go San Ġorġ minhabb dasxejn kumidita' li jsibu f'kappella wara biebhom. Min-naha l-oħra dal-għmiel inhalluh biss għall-eluf ta' Insara li jiġu minn barra l-Parroċċa ta' San Ġorġ. Din il-knisja hi d-dar tagħna, hi l-ġieħ tagħna, hi t-teżor tagħna.

Nittama li nara l-Bażilika Ġorġjana aktar iffultat mis-soltu, matul il-ġurnata kollha u speċjalment fil-festi kollha, f'dawn il-ġranet ta' Avvent u l-Millied.

Mawgura lill-Parrokkjani ta' San Ġorġ, lill-Insara kollha ta' beltna, lill-qarrejja kollha ta' din ir-rivista, lill hutna l-emigranti u lill dawk kollha li jżuruna fil-jiem li ġejjin, il-festi tal-Millied qaddisa u s-sena l-gdida t-tajba mimlijin b'kull ġid mis-sema.

INSELLMU LIL DUN NIKOL

Bħal sajjetta fil-bnazzi nhar il-Hamis 16 ta' Novembru 2000 griet l-aħbar li l-Wisq Rev. Kan. **Dun Nikol Vella Apap** halla dan il-wied tad-dmugh. Dun Nikol kien kontributur regolari tar-rivista tagħna, fil-fatt l-aħhar artiklu tiegħu qed jidher f'din il-harga, kif ukoll sacerdot mill-iktar habrieka fil-Parroċċa tagħna. Filwaqt li nsemmulu u niringrazzjawh nixtiequ lil huh u lil qrabatu kollha kull faraġ u nitolbu lill-Mulej jagħtih il-mistrieħ ta' dejjem fil-glorja tiegħu.

Iktar dettalji f'pajni 4-5

Il-Millied u
s-Sena t-Tajba
lil Kulhadd

IL-BELT VICTORIA

Rivista ta' kull Xahrejn

Uffiċċju Editorjali: **Centru Parrokkjali San Ġorġ**
Triq il-Karità, Victoria, Għawdex
 Tel: 55 63 77 • Fax: 55 69 81
 E-mail: sangorg@vol.net.mt
 Website: www2.vol.net.mt/org/sangorg

MEMBRI ĠODDA FIL-KOMUNITÀ PARROKKJALI

24.09.2000: **MICHELA** bint Jason Zammit u Sarh nee' Vella
 06.10.2000: **SASHA** bint Michael Buttigieg u Daniela nee' Lanzon
 07.10.2000: **JADEON** iben Sonia Moffit
 08.10.2000: **SABRINA** bint Paschal Grech u Maria nee' Sacco
 27.10.2000: **OLIVER** iben Emanuel Grech u Jenise nee' Xuereb
 27.10.2000: **KATYA** bint Aldo Livori u Maria nee' Schembri
 03.11.2000: **CHLOE** bint Richard Grech u Ceri nee' Attwater

INGHAQDU FIS-SAGRAMENT TAŻ-ŻWIEĠ

10.12.2000: Chris Dimech u Jennifer Attard
 17.12.2000: Joseph Micallef u Patricia Scerri

MARRU JINGHAQDU MA' KRISTU RXUXTAT

12.10.2000: Giorgia Formosa
 18.10.2000: Dolora Vella
 16.11.2000: Rev. Kan. Dun Nikol Vella Apap

Grazzi

Donazzjonijiet b'Risq ir-Rivista

N.N. Victoria Lm2
 Gużeppei Galea (Nadur) Lm5
 George Cini (Aust.) 40Aus\$

ĊENTRU PARROKKJALI

Il-bini tas-sular
 t'isfel taċ-Ċentru
 Parrokkjali l-ġdid
 dalwaqt jintemm.
 Fil-pjanterren se
 jkun hemm l-

entrata ta' Triq San Ġorġ, il-kaxxa tat-taraġ, il-kjostru, kmamar għall-irfih, laboratorju pastorali, uffiċċji, toilets u kamra għas-sagrastani. Il-pjanterren ġdid se jinghaqad fuq żewġ livelli maċ-Ċentru Parrokkjali attwali. Il-bini tal-kappella jinbada aktar tard, wara li jilla' wkoll l-ewwel pian. Kif jgħidilna ta' sikwit l-Arcipriet Mons Gużeppi Farrugia, iċ-Ċentru Parrokkjali - li barra l-kappella se jinkludi residenza għas-sacerdoti - hu proġett ta' hteġja pastorali mhux biss għal żmienna imma wkoll għall-generazzjonijiet futuri. Filwaqt li nifirhu bil-generożità ta' dawk li taw kontribuzzjonijiet għal dan il-proġett, inheggu lill-qarrejja biew jagħtu bezzemhom, skond ma jistgħu, biex din l-opra tajba tasal sat-tmiem.

Editorjal ...

LEJN TMIEM IL-ĠUBLEW IL-KBIR TAS-SENA 2000

Is-sena tal-Ġublew il-Kbir tal-Knisja Kattolika qed toqrob lejn it-tmiem. Kienu diversi l-attivitajiet djoċesani u parrokkjali li ġew organizzati fl-okkażjoni ta' din is-Sena Ġubilar.

Nistgħu b'wiċċna minn quddiem ngħidu li l-parroċċa tagħna organiżżat l-ikbar pellegrinaġġ lejn il-Belt Eterna mid-djoċesi ta' Għawdex. Iktar minn mitt ruh inghaqdu magħna, flimkien mal-Kor 'Laudate Pueri' f'dn il-pelliġrinaġġ li dwru tajna rapport dettaljat fil-harġa li għaddiet ta' din ir-rivista.

Forsi għad hawn min, minkejja l-pubblicità li nġghatat din is-Sena Ġubilar, li ma dahalx fl-ispiritu veru li għalih giet mnedija din is-sena. Matul din is-sena, li f'ija qed infakkru elfejn sena ta' Kristjaneżmu, kellna nsibu cans li nġharblu sewwa kif qed ngħixu l-fidi tagħna illum, bid-diffikultajiet li niltaqgħu magħhom fis-soċjeta li qed timbidel kważi kuljum. Ikun għajb għalina jekk dawk li għadhom ma fehmux dan l-iskop li jibqgħu bierda u ma jagħtux kas ta' dak li kellu jfisser għalina l-insara l-Ġublew il-Kbir tas-Sena 2000.

Mill-paġni tar-rivista tagħna matul din is-sena għamilna dak kollu possibbli biex inqanqlu neteress u nispjegaw it-tifsira ta' dan il-Ġublew. J'alla t-tagħlim li tajna serva biex il-Komunita' Parrokkjali tagħna setgħet tifhem sewwa u tapprofita ruhha mill-ġid spiritwali li hu mistennni johroġ minn din is-sena.

MILIED IEHOR

Fi fiti granet ohra niċċelebraw il-Milied. Ikon xieraq li l-membri kollha tal-Komunita' tagħna jipparteċipaw fl-attivitajiet li jiġu orġniżżati kemm bi thejjja kif ukoll fil-granet sbieħ tal-dawn il-festi qaddisa. J'Alla kollha kemm ahna nithejjewgħat-tifikira tal-miġja ta' Kristu fostna, kemm matul il-jiem ta' l-Avvent, kif ukoll matul in-Novena tal-Milied. It-tiżjin, il-preseppi, l-ikliet, il-kartolini li nibgħatu huma kollha affarijiet sbieħ, imma l-iktar mportanti huwa li ahna verament nqaddsu dan il-Milied li ġej u nifhmu dejjem iktar it-tifsira ti-miġja ta-Fedde.

Il-Bord Editorjali jixtieq lill-membri kollha tal-Komunita' tagħna kull risq, barka u paċi għall-Milied li ġej u għas-sena l-ġdida.

Il-Kor Laudate Pueri f'Ruma fis-sena tal-Gublew il-Kbir

Żgħir li l-Kor Laudate Pueri tal-Bażilika tagħna ma setax jiċcelebra b'mod iktar den u xieraq din is-sena Mqaddsa, li taħbat ukoll il-25 sena mit-twaqfi tiegħu bil-hidma tas-seminarista Joseph Farrugia (ilum Arcipriet tal-Parroċċa tagħna), mill-mod li bih jiċcelebra: pellegrinaġġ f'Ruma flimkien mal-parroċċa.

Kien preċizament sentejn ilu meta l-Kor kien il-mistieden speċjali mill-organizzaturi tal-Farfa International Festival flimkien ma' l-Orkestra Sinfonika ta' Sarajevo, meta l-Kor kanta waqt il-Quddiesja Solenni fil-okkażjoni tal-festa tal-Papa San Piju X fil-Bażilika ta' San Pietru, li d-dirigenti tal-Kor kien u għew avviciinati mir-responsabbli għall-Liturġija fil-Bażilika ta' San Pietru u l-Kor gie mistiednen sabiex ikanta waqt Quddiesja Stazzjonali fil-okkażjoni tas-sena tal-Gublew il-Kbir. Din l-istidina kienet ta' unur u għieb kbir għall-Kor li ra l-konfermat, għal darba oħra mill-aqwa awtoritajiet esperti fil-qasam, l-istil tal-kant liturgiku li dan il-Kor dahhal f'pajjiżna u li ilu jipprovmwvi għal dawn l-aħhar 25 sena. Dak inhar ukoll kienet għet issuerita d-data tal-quddiesja jgħall-Il-Madd 29 ta' Lulju tas-sena 2000. Il-Kor laqa' b'ferh u b'apprezzament kbir din l-istidina u impenja ruħu għal dan is-servizz fil-Knisja simbolu universali tal-Kristjanżimu, li fiha il-Kor kellu l-grazzja li jkanta tlett darbiet waqt Quddiesja Solenni.

Mill-istidina tal-Kor nibtet l-idea li jiġi organizzat pellegrinaġġ parrokjali mmexxi minn Mons. Arcipriet flimkien ma' diversi sacerdoti oħra tal-parroċċa fosthom Mons. Salv Borg, arcipriet emeritus, li ukoll kien

preżenti mal-Kor meta saret l-istidina sentejn ilu f'Ruma. Dan il-pellegrinaġġ sar u tmmxa bl-ikbar suċċess u frott spiritwali għall-pellegrini li kellhom il-grazzja li jippartecipaw fih (ara rapport minn Michael Formosa fil-harga ta' Sett-Ott. 2000). L-impenn liturgiku prinċipali tal-Kor kienet ovvjament il-Quddiesja Solenni Konċelebrata ppreseduta minn Mons. Arcipriet Dr. Joseph Farrugia li matulha l-Kor esegwixxa l-Missa de Angelis ta' Domenico Bartolucci (li kien introduċa f'Malta fis-sena 1977) u motetti sagri ta' Palestrina, Bartolucci u Vella. Fost l-oħrajn il-Kor kanta żewġ siltiet bil-Malti: Naduraw kja Hobz tas-Sema (fuq l-arrangement ta' Mro. Joseph Vella għal erba' vuċijiet femminili) u l-Innu Georgius natus est. L-assemblea mġibura kienet mimlija bil-kliem ta' apprezzament u ta' tifhir għal mod eżemplari li bih il-Kor kanta waqt il-Quddiesja. Dak il laqat b'mod speċjali hu t-timbru mill-isbaħ tal-kor tant li hafna minn dawk preżenti hasbu li kien qiegħed ikanta l-Kor tal-Cappella Sistina. L-applaws spontanju fil-aħhar tal-Quddiesja kienet xhieda ta' l-ammirazzjoni tal-barranin li kien preżenti għall-Quddiesja li baqgħu mistagħġba b'dan il-Kor minn Malta, li hafna minnhom semgħu b'pajjiżna għall-ewwel darba dan inhar.

Mument iehor sinjifikattiv għall-pellegrini kollha kienet iż-żjara fil-Bażilika Kostantinjana ta' San Giorgio al Velabro fil-qalba tal-Foro u ta' Ruma antika. Hawnhekk sar talb lill-Qaddis Patrun ta' Għawdex San Ġorġ Megalomartri u tkanta l-Innu Georgius natus est. Il-Kor kanta

woll fil-Bażilika Santi Apostoli fejn il-patri gwardjan immedjatament stedninna sabiex inkantaw fil-Pontifikal Solenni li jsir fil-Ewwel tas-Sena! Stedina sabiha iżda naturalment dak inhar fil-Bażilika tagħna nkunu! Il-Kor kanta wkoll fil-Bażilika tal-Madonna f'Loireto u waqt Quddiesja fil-Ewwel Kappella mibnija fis-Sacro Convento f'Assisi: il-Kappella ta' Frate Elia. Dan kien mument ta' talb sabih hafna li kulmin kellu l-grazzja li jgħixu żgħur li ma jinsieħ qatt.

Mill-lat kulturali, il-Kor kien mistieden sabiex jiftaħ b'kunċert ta' mużika sagra il-Festival dell'Altupiano delle Rocche li jsir matul ix-xahar ta' Awwissu. Dan il-kunċert kien ta' suċċess kbir iehor għall-Kor li kanta fi Knisja mimlija daqs bajda quddiem nies ta' kultura kbira. F'dan il-kunċert il-Kor interpreta siltiet li f'pajjiżna sar sinonimu magħhom u li b'ena r-reputazzjoni tajba li jgawdi propju għall-interpretazzjoni stupenda tagħhom: motetti sagri ta' Allegri, Palestrina, De Victoria, Lassus, Bartolucci u Vella.

Certament li l-pellegrinaġġ f'Ruma, sew mill-lat religjuż-liturgiku kif ukoll mill-lat kulturali-uman, kien suċċess li jkompli jawgura tajjeb hafna għall-futur ta' eċċellenza fil-qasam tal-mużika koral mill-Kor Laudate Pueri fil-Bażilika tagħna u f'pajjiżna.

Indunajtu ja hbieb tiegħi
Ilili wasal l-Milied-
Festa kbira u għaziza
Ma l-irhula u li-ibillet!

Fuq kull wiċċ ta' ferh tbissima
Tilmah żgħur f'daž-żminijiet
U kulhadd erħilu jtneni
Riesaq, magħna, il-Milied!

It-twelid tal-Bambin ċkejken
Iferrah bil-wisq il-qlub
Quddiem dix-xena ta' l-għaġeb
Bil-ferh thoss qalbek iddub.

Għalkemm taru elfejn sena
Mindu sehhet din il-grajja
Il-messaġġ għadu attwali,
Ma jeqdiemx, u mimli hajja.

Ġesù tweled fqajjar f'Betlem
Sabiex jifdi lil kulhadd
Ma kellux hitan, fruntieri
U ma jħares lejn wiċċ hadd.

Qtajja' t'angli ttajru hienja
Mat-twelid ta' dit-tarbiya
Lis-sema mlew bil-hena
Waqt li kantaw għalenija.

Habbu l-paċi lin-nies twajba
Glorja l'Alla fis-smewwiet
Minn għo l-għar għeri u kiesah
Il-bambin dan xtaq u ried.

Tghid qegħdin ngħixu l-amar
Qegħdin nobduh lill-Bambin!
Jew qegħdin nagħmlu fattina
Lil Ġesù ngħaddu bil-hin!

Sabiħ nibnu l-presepu
Kollu sagħtar u pasturi
Iżda ejjew inkunu umli
Nagħmlu bħall-adoraturi.

Li f'riglejn Ġesù inxtehtu
Hekk kif semgħu b'dik l-aħbar
Li l-Bambin kien tweled f'Betlem
F'nofs ta' lejn, f'daqsejn ta' għar.

B'hekk dan it-Twelid Imqaddes
L-ewwel wiehed ta' l-Elfejn
Lil qlubna jimla bil-imhabba
Ma jkunx ġie u mar għalxejn.

O Ġesù helwa tarbiya
Fi djarna idhol dal-Milied
Toħroġ qatt, lbaq' hemm għal dejjem
Bik warajna jgħib l-inkwiet

Ġesù twajieb, ċkejken tiegħi
Tinfiridx mument minn miegħi!

Kav. Joe M. Attard

INSELLMU LILL-KANONIKU DUN NIKOL VELLA APAP

Nhar il-Gimgha, 17 ta' Novembru, saru l-esekwiji funebri tal-Kan. Dun Nikol Vella Apap wara l-mewt tiegħu li grāt fl-Isptar Generali t'Għawdex kmieni nhar l-Hamis.

Il-mewt tal-Kanoniku Vella Apap hasditna lkoll. Ghalkemm konna nafu li kien marid serjament, fil-jiem ta' qabel Dun Kikol kien għaddha hafna għall-aħjar u lkoll konna qed nittamaw li narawh mill-gdid fostna. Dun Nikol kien iddahhal l-Isptar b'urġenza nhar it-Tnejn, 6 ta' Novembru. Nhar it-Tnejn stess, u l-ghada t-Tlieta, kien sar talb speċjali għalih waqt il-quddies kollu li sar fil-bażilika u kienet indaqget ukoll l-agunija.

Kienu bosta s-saċerdoti u l-parruċċani li żaruh fl-isptar, fosthom l-Arcipriet Mons. Guzeppi Farrugia, kanoniċi tal-Kollegġjata u membri tal-kleru tagħna.

Il-funeral tiegħu thabbar b'mota mewt nhar il-Hamis fit-8.00 a.m. u l-Gimgha f'nofs inhar. Fit-3.20 p.m. tal-Gimgha, il-Kapitlu Itaqat fil-Kor biex jagħmel talb għalih bir-ċeċita' ta' l-Ghasar u l-Uffiċċju tal-Qari tal-Mejtn. Imbagħad, għad-daqq sogħbien tal-qniepen kollha, il-fdal meqjum tal-Kan. Vella Apap ġie akkumpanjat proċessjonalment minn Salib it-Tigrija bis-sehem tal-Kapitlu tal-Kollegġjata u l-Kleru kollu tal-bażilika. Il-funeral tmexxa mill-Arcipriet Mons. Farrugia u tul it-triq tkanta l-Miserere mużikant mid-Dekan Giuseppe Farrugia (Tal-Vers), skond ix-xewqa li kemm il-darba kien wera l-Kan. Vella Apap innfsu. Kien funeral dinjituż u sabieh hafna. Kienet sabieha wkoll, u mill-aktar solenni, l-Konċelebrazzjoni li fiha hadu sehem 104 konċelebranti, fosthom għadd sabieh ta' saċerdoti sekulari u reliġjużi li ġew apposta minn Malta. Il-kant sar mill-Kor Laudate Pueri taht id-direzzjoni ta' Dun Gorgj Frendo u kien jinkludi kant Gregorjan u polifoniku.

It-tebut bil-fdal tal-Kan. Vella Apap tqiegħed fl-art f'nofs il-presbiterju bil-ktieb tal-Vangelu miftuħ fuqu u bis-simboli tas-saċerdotju u l-kanonikant fuqu.

Il-Bażilika Ġorġjana kienet miżgħuda bin-nies, fosthom il-membri tal-familja tal-Kanoniku Vella Apap kif ukoll is-Sinjura T. Tabone f'isem żewġha l-I-speaker tal-Kamra tar-Rappreżentanti, l-Onor. is-Sinjura G. Debono, Ministru għal-Għawdex, u s-Sindku Paul M. Cassar. Fl-omelija tiegħu Mons. Arcipriet tkellem dwar il-misteru tas-saċerdot u t-tifsira tiegħu fil-komunita' Nisranija.

Kemm fil-proċessjoni funebri kif ukoll fil-Konċelebrazzjoni hadu sehem rappreżentanti tad-diversi kunsilli, kumitati u gruppi parrokkjali kif ukoll is-Sur Dolindo Cassar, President tas-Soċjeta' La Stella, is-Sur Paul Zammit, Segretarju flimkien ma' membri tal-kumitat u bandisti.

L-omelija li għamel Mons. Arcipriet Guzeppi Farrugia waqt il-Konċelebrazzjoni Funebri b'Suffraġju tal-Kan. Dun Nikol Vella Apap

*Christu heri! Christus hodie!
Christus semper!*

Kristu l-bierah! Kristu llum! Kristu dejjem!

Kristu, u l-imhabba tiegħu l-bierah, jiġifieri qabel il-holqien tad-dinja li bih saret, għax kolloxx bih sar.

Kristu, u l-imhabba tiegħu llum, jiġifieri fiż-żmien, fil-grajiet tagħna, fl-istorja tal-grazzja li lilu taf il-bidu tagħha, lilu li "niżel mis-smewwiet għalina l-bnedmin u għall-fidwa tagħna".

Kristu, u l-imhabba tiegħu dejjem, jiġifieri fl-eternita', fil-paċi li nittamaw, fil-ferh li qed jistenniena, fis-sebh imwiegħed liina... fil-hena ta' l-intimita' ma' Alla fl-istess haġja tiegħu.

Kristu l-bierah, u l-imhabba tiegħu! Kristu llum, u l-grazzja tiegħu! Kristu dejjem, u l-hena tiegħu.

Appuntu għal dan l-hena ġejt imsejjah, għażiż Dun Nikol, meta ma' tluġ ix-xemx tal-jum tal-bierah ruhek ittaġret lejn ix-xemx tal-jum ta' dejjem, lejn Kristu li habbek, żejnek bil-grazzja tiegħu u issa sejjahekk għall-hena tiegħu.

Laqqgħajtna hawnhekk illeġla, Dun Nikol, f'għemgħa mnikkta avolja taf li m'għandniex titnikket, f'għemgħa l'tima avolja taf li m'għandniex thossħa l'tima, f'għemgħa xukkjkata avolja taf - għax hekk jgħallimna l-Appostlu Missierna - li triqat il-Mulej huma dejjem mohbiġa u misterjużi għalina.

Iva, huti, ninsabu hawnhekk miġbura madwar il-fdal meqjum tal-Kanoniku Nikol Vella Apap, imnikkta imma mfarrġin bil-fidi tagħna. Għax jekk

tabilhaqq it-triqat
t'Alla huma
mohbija ghalina,
imma mhumieq
mohbija ghal
kolloxx. Qabel
miet Gesù, lill-
apostli tiegħu,
qalilhom: "Intom
tafu fejn sejjer.
Sejjer inhejjilkom
post biex fejn
inkun jien hemm
tkunu intom ukoll.
U t-triq tafuha...
Jien it-triq!"

Dun Nikol

laqgħaha din it-Triq, gharafha u
mxiha. Dun Nikol laqgħu lil Kristu,
ghamel hiltu biex jagħarf u ta hajtu
biex jimxi fit-triq tiegħu.

Dun Nikol twieled 70 sena ilu, fit-28
ta' Ottubru 1930. Gie mghammed
f'din il-knisja parrokkjali u trabba
ghall-kenn tagħha. Il-ġenituri tiegħu
bagħtuh sa minn ċkunitu fis-
Seminarju fejn ha l-edukazzjoni
sekondarja. Hass is-sejha t'Alla u
tela' gos-Seminarju Maġġuri għall-
formazzjoni sacerdotali. Gie ordnat
sacerdot mill-isqof Monsinjur
Guzeppi Pace fit-13 ta' April 1958, u
fi-14 ta' Mejju iċċelebra l-ewwel
quddiesa solenni tiegħu. Għamel
bosta snin viċi-parroku. U għal
hafna snin ukoll kien għalliem ta'
diversi suġġetti fis-Seminarju Minuri.
Kien predikatur magħruf hafna u l-
lehen sabieħ tiegħu instema' jxandar
il-kelma t'Alla mhuw biss ta' sikwit
f'din il-bażilika, imma wkoll f'bosta
knejjes ta' Malta u Għawdex.
Għamel paniġierċi, ippredka tridijiet
u ta korsijiet ta' eżerċizzj spiritwali.

Fi-10 ta' Lulju 1976 ha l-pussess
bħala wiehed mill-ewwel kanonici ta'
din il-Kollegġjata ta' San Gorg. Kien
assidwu fi dmirijietu, entużjasta fiċ-
ċelebrazzjonijiet konventwali u leali
lejn il-kollegġjata. Kien sacerdot li
habb il-knisja. Ta hajtu b'umilta',
dedikazzjoni, sagrifċju u ferh
għaliha. F'dan kollu hu ta'
eżempju għalina ikoll. Għal dan
kollu għandna għaliex inroddulu
hajr. Fit-tifkura ta' dan kollu
għandna biex nitfarrġu f'dawn il-

mument li qed ngħixu llum.

Dawn huma t-tliet għemejje li rridu
nagħmlu llejja: Inroddu hajr lilu u lil
Alla għalih. Niftakru f'dak li għamel
fostna u magħna, u nitgħallmu
minnu. Nitfarrġu u nitolbu għalih.

Inroddu hajr, l-ewwelnett, lil Alla.
Ċertament għall-grazzja tas-
sacerdozju. Iva, inroddu hajr lil Alla
għal dan is-sacerdot li fi-offerta li
għamel tiegħu nfnisu lil Alla, offra
ruhu wkoll liina. Kien bniedem t'Alla
u dan nixhu għalih aħna li konna
nafuh u għixna miegħu. Jixhdu
għalih ukoll id-djoċesi ta' Għawdex,
is-sorijiet u l-Insara kollha li semgħu
l-predikazzjoni tiegħu, resqu
penitenti f'riglejh u rċievew l-
Ewkaristija minn għandu.

Tixhed għalih, fuq kolloxx, din il-knisja
parrokkjali li fiha għex, li liha tant
habb u li tant gawdjet mill-preżenza
tiegħu u mill-hidma tiegħu.

Iva, inroddu hajr lil Alla għal din il-
habba tal-qamh li mietet għaliha
nfisha biex thalli l-frott fina: frott ta'
hajja ġdida, frott tal-grazzja tal-fidi u
ta' l-imhabba li tifi.

Niftakru wkoll f'dak li għamel u
nitgħallmu minnu, kull wiehed skond
l-istat tiegħu. Għex il-faqar ta' l-
ispiritu tant neccessarju għal kull
forma ta' hajja Nisranija, imma
speċjalment għall-hajja sacerdotali.
Il-faqar jidher fid-distakk mid-dinja u
mill-familja, fid-dixxiplina spiritwali,
fil-hajja tat-talb, fis-solitudni li fiha
tant drabi jsib ruhu s-sacerdot, fi-

aċċettazzjoni tal-
mard u tal-mewt.

Issa s-sagrifiċċju
fi-art ta' Dun
Nikol wasal fi
tmieumu. L-opra
tajba li Alla beda
fih meta rċieva
l-ordinazzjoni
sacerdotali
waslet fil-milja
tagħha. Is-
Sagrifiċċju
Ewkaristiku li
għal aktar minn
40 sena -
eżattament 42
sena - offra fuq

l-altar se jkompli joffrih bħala
sagrifiċċju ta' tifhir u radd il-hajr
fis-sema.

Din hi x-xewqa tagħna. Din hi t-
tama tagħna. Din hi t-talba tagħna.
U f'din it-talba jinsab il-faraġ tagħna.

Nitolbu, hutli, għal Dun Nikol biex Alla
jilqgħu fost ir-ragħajja qaddisa tal-
poplu tiegħu. Insejhu f'din it-talba
tagħna l-interċessjoni ta' Marija li
lejha kellu tant għożża, u l-għajnun
ta' San Gorg Martri li tant habb.

Iva, Dun Nikol habbu lil San Gorg.
San Gorg kien il-milja ta' kull xewqa
tiegħu, kien il-ferh ta' kull hsiob
tiegħu, kien il-ghaxxa ta' kull
mument tal-hajja tiegħu. Kiteb dwar
San Gorg. Tkellem fuqu. Ippriedka
l-glorja tiegħu u xerred id-devozzjoni
lejh... Kien Gorgjan u mhuw ta' l-
isem biss. Issa jilqgħu San Gorg fil-
glorja. Din hi t-talba tagħna!

Iva, nitolbu għal Dun Nikol. Imma
nitolbu wkoll għalina nfusna biex
nimxu t-triq li mexa hu, nilqgħu d-
doni spiritwali li hallienna, niftakru fi-
eżempji sbieħ tiegħu.

Tabilhaqq, Kristu l-bierah! Kristu
llum! Kristu dejjem!

Ha jilqgħek, Dun Nikol, Sidna
Gesù Krsitu li habbek sa minn
qabel il-holqien tad-dinja u habbek
aktar fid-don tal-fidwa. Ha
jilqgħek fi-ghamara li hejja għalik
u għalina ikoll,

U inti, ibqa' magħna b'imhabbek u
itlob għalina. ●

IL-QIMA LEJN SAN LAZZRU FIL-BAZILIKA TA' SAN GÖRG

Mill-Kan. Dun Nikol Vella Apap

Nota mill-Bord Editorjali:

Dan l-artiklu ngħatalna għall-pubblikazzjoni mill-Kan. Dun Nikol Vella Apap tliet gimgħat qabel ma miet.

LAZZRU TAL-VANGELU

L-Evangelista Gwanni huwa l-uniku li jkkellem minn San Lazzru, hu Marta u Marija. Huwa jgħidna l-graġja tal-qawmien imwettaq minn Kristu (Ara S.Gw. 11, 1-44), u jsemmi ukoll il-klika li għamel il-Gesù fejn qagħad għall-mejda miegħu. L-Evangelista San Gwanni (12.2) isemmi wkoll meta Marija hadet libbra fwieha tan-nard pur, tiswa hafna, u dilket bija riġlejn Gesù u imbagħad ixxottathomlu b'xagħharha filwaqt li d-dar imtliet b'riħa tuħ. Lazzru li tqajjem mill-mewt minn Gesù m'għandu x'jaqsam xejn ma 'Lazzru l-fqir tal-parabbola tar-raġel għani (S. Luqa. 16, 19.31).¹

Il-miraklu tal-qawmien ta' Lazzru huwa wieħed mill-punti prinċipali tar-raba' Vangelu u l-karattru storiku tal-fatt ma jstax ikun suspettat. Din il-graġja għandha valur ta' simbolu u profezija li tipprefigura l-qawmien ta' Kristu u tisser dawl in-nies li emmnu fi.²

IL-QIMA LEJN SAN LAZZRU

Lazzru huwa wieħed mill-persunaġġi tal-vangelu magħżul sa mill-bidu tad-devozzjoni privata tal-fidli bil-simbolu tal-viet tagħhom. Fis-Seklu IV kien fil-Liturgija ta' Gerasalemm tal-Gimgħa Mqaddsa u mdahhal fil-kalendarju ta' knejjes oħra. Biss, fiż-żminijiet tar-nofs kien magħżul bħala patron ta' knejjes oħra partikulari.

L-imkejjin mqaddsa primitivi ta' Betanija huma magħrufa b'grazzja minn djarji t'vjaggi tal-pellegrini li l-Art Imqaddsa. "L'itinerarij" ta' Bordeaux tas-sena 333 jurina l-qabar ta' Lazzru. Bejn is-sena 386 u 415 "L'itinerarij" ta' Eterja u San Għorru jagħtu partikularitajiet kbar billi juru żewġ santwarji: wieħed fuq id-dar ta' Marta u Marija u l-iehor fuq l-qabar ta' Lazzru. Il-pellegrini medjevali jgħidulna fuq kollox li hdejn il-qabar inbena monasteru benefatt minn Karlu Manju. Fis-Seklu XII ir-reġiet ta' Gerasalemm waqfqu sorrijiet (Manache) Benedittini. Fis-Seklu XVIII il-frangiskani jħarsu s-servizz tas-Santwarju.³

IL-QIMA LEJN SAN LAZZRU FIL-LITURĠJA LOKALI

Il-tifkira ta' Lazzru kienet iċċelebrata sa mis-Seklu IV fil-livolgiment tal-liturgija tal-Palm. Skond Eterja lejlet il-Palm il-fidli ta' Gerasalemm kienu jmorru f'puriċissjoni

f'Betanija jkiantaw innijiet u antifoni fuq il-qabar ta' Lazzru. Il-Djanku jaqra l-Vangelu tal-qawmien; fil-'Lazarium' sacerdot kien l-habbat l-Għid bil-graġja tal-bankett ta' Betanija. Għal dan l-uffiċju kien għe mogħti l-isem 'Sibt Lazzru', u fil-Liturgija ta' wara baqa' bħala appellattiv tal-Vgħi tal-Palm. Fis-Seklu VI, kif jgħid il-pellegrin Teodosio, il-funzjoni mqaddsa kienet trasferita għal Hadd stess tal-Palm.⁴

Fil-Lvant il-tifkira antika li tisserma ta' din il-festa tidher dik li tingara f'omelġja ta' Toto ta' Nostra (M.364-378). Omelġi oħra li saru fil-istess ċirkustanza jmorru taħt ismijiet ta' hafna missirijiet tal-Knisja. San Gwanni Krizostmu, San Anfilochio d'Ikonio, San Bazilju ta' Seleucia, San Esichio ta' Gerasalemm fis-Seklu V, imbagħad San Andrea ta' Kreta, San Leonzio d'Arabisso, Giovanni d'Eubea, San Teodoru Studita, San Guzepp tat-Tessalonika, Leonzio ta' Kostantinopli u Leonzio ta' Gerasalemm.⁵

Fil-Punent il-tradizzjoni primittiva ta' 'Jum Lazzru' tħawwdet bid-dahlja ta' tagħlim fil-liturgija tar-Randjan. Jista' jingħata l-kaz li ċerti omelġi partikolari joffru xhieda favur l-użu antik. Skond S. Wistin il-figura ta' Lazzru kienet tidher fil-uffiċju tal-lejl u fil-qaddies ta' Hadd il-Palm fil-Afrika. Minn priedki oħra ta' Missirijiet il-Knisja bħal San. Cromazio ta' Aquileia, San Massimo ta' Torin, San Pietru Crisologo, nafu biss li kienu jingħadu matul ir-Randan.⁶

IL-LEĠĠENDA TA' LAZZRU

Għall-bidu tas-Seklu VII id-devozzjoni popolari biex tissodisfa l-kurżita' biġografika bidiet tgħid il-graġja ta' wara l-qawmien ta' Lazzru u tagħmlu isqof u martri li mar Ċipru (fejn fis-Seklu X ir-relikwiji tiegħu ġew meħuda f'Kostantinopli fil-monasteru meqjum ilu). Tradizzjoni iktar tardiva tgħid li mar f'Marsilia. Hawn Lazzru konverta pagan u suldati miġħutin biex jarrestaw. Imxebbħ ma 'Lazzru l-Fqir tal-Vangelu ta' San Luqa (16, 19-31) kien meqjum bħala patron tat-tallaba u ta' dawk li jħaffu l-oqbra. Is-'Sinassario Costantinopolitano' jagħmel il-tifkira tiegħu fis-17 ta' Ottubru, u fil-4 ta' Mejju (dati tal-tranzazzjoni tar-Relikwiji minn Ċipru għal-Kostantinopli). Il-Martiroloġju Ruman (li jiddependi minn Adone ta' Vienne) jagħmel il-tifkira tiegħu fis-17 ta' Diċembru.⁷

IL-QIMA LEN SAN LAZZRU FIL-BAZILIKA TA' SAN GÖRG

F'Għawdex l-uniku artal bil-kwadru ta' San Lazzru ta' Betanija hu Marta u Marija, jeżisti biss fil-Bazilika ta' San Gōrg. Dwar Malta għandi dubju jekk jeżistix xi artal ta' dan il-qaddis imqajjem mill-mewt minn Kristu wara erbat jiem midfun.

Il-qima lejn San Lazzru fil-Knisja Parrokjali ta' San Gōrg ilha teżisti sa mis-sena 1621. Hekk li fil-Vista Pastorali ta' l-Isqof Baldassare Cagliares tal-Gimgħa 24

t'April 1621 naqraw: 'Fuq in-naha taxxell tal-Knisja (il-Knisja l-qadima ta' qabel dik ta' illum minnija bejn l-1672 u l-1678) hemm artal mibni għid taħt l-isem tal-Karita'. L-artal kien tal-gebel u kien jixxaq biex fuqu jisir il-quddies. Għandu jargħa ta' l-injam. Il-pittura turi l-Qawmien mill-mewt ta' San Lazzru mill-Mulej tagħna Gesù Kristu. Quddiem il-kwadru hemm gēmgħa ta' nies. Hemm il-qaddis Martin u Marija Maddalena u l-Apostali. L-ikona (il-pittura) hija sabieħa.⁸

B'xorti tajba dan il-kwadru qadim ta' San Lazzru għadu jinzamm b'għożża fil-Bazilika ta' San Gōrg. Huwa vitt storiku u artistiku tal-Parroċċa antika tagħna u illum jinsab fis-sagrestija l-gdida.

Meta fis-snin 1672-1678 nbriet mill-gdid il-knisja parrokjali ta' San Gōrg f'forma ta' Salib Latin u bil-koppla (l-ewwel knisja f'Għawdex minnija f'din l-għamla) xogħol ta' l-riklett magħruf Vitor Cassar (iben il-magħruf arkitekt Malti Għorru Cassar) il-Kappellun ta' fuq ix-xellug (In Cornu Epistolae) ġie dedikat lil San Lazzru. Il-kwadru kbir u famuż ta' San Lazzru huwa biċċa xogħol artistika hafna. Huwa il-pittur Guzeppi d'Arena mlaqqam ir-Ruman.⁹ Dan il-kwadru ta' Guzeppi d'Arena kien pittur fl-1689 u ġie mħallas minn Ganni Gourgon.

L-artal tar-rham ta' San Lazzru kien sar fis-sena 1923 u ġie mħallas minn Mons. Tes. Gōrg Farrugia. Fil-ġenb ta' dan l-artal fuq il-lemin hemm din il-kitba bil-latin: Georgii Farrugia S.E. Cath. Canonici Munificencia Et Amore In D. Georgium M.P. A.D. MCXXXIII. Mons Isqof Mikiel Gonzi (1924-1944) kien ikkonsagra dan l-artal għid ta' rham fl-3 ta' Mejju 1938.¹⁰

Il-kwadru artistiku ta' San Lazzru tal-pittur Guzeppi d'Arena ġie maqgħul minn postu nhar l-Erbgħa 18 ta' Frar 1998 biex jiġi restawrat mis-Sur Godwin Cutajar mill-Fontana. Il-Tnejn 13 ta' Lulju 1998 dan il-kwadru kbir restawrat kien ġie nawgarat u mbieriek mill-Isqof Mons Nikol Cauchi. F'din l-okkażjoni saret akkademja muzikoloġeraria u tkellem is Sur Mario Buħarij u kanta l-Chorus Urbanus taħt il-tmeoxġja ta' Mro. John Galea. Il-kwadru reġa' tpoġġa f'postu dak in-nhar stess fil-għaxxa.¹¹

RIFERENZJI

1. Biblioteca Sanctorum Vol. 1, p.1136
2. Ibid. P.1137
3. Ibid. pp. 1135,1139
4. Ibid. p.1139
5. Ibid. p.1140
6. Ibid. p.1140
7. C. Leonardari & R. Riccardi G. Zarri. Il-Grande Libro Dei Santi. Dizionario Enciclopedico. (1998) Vol. II. G.M. p.1168
8. A.E.G. - V.P. Baldassare Cagliares
9. Mon. Dun Guzepp Farrugia. Għawdex bil-Graġja Tiegħu. Il-Tieni Klib (1953) p.48.
10. Kan. Dun Nikol Vella Apap. Storja tal-Knisja f'Għawdex. Ms. Vol. III. P. 78
11. Dkan. Dun Nikol Vella Apap. Kronaka Vol. 32. Pp.298,494

Rokna ghat-Tfal

Gheziez Tfal.

Kif intom! Ċert li tinsabu ferhanin meta tafu li l-Millied wara l-bieb. U ma jistax ikun mod iehor. Imma intom qatt hsibtu dan il-ferh kollu mnejn hu ġej! Jew tiehdu kollox 'for granted'! Xein ma isir b'kombinazzjoni!

Eifejn sena ilu, f'għar kiesah, f'nofs lejli xitwi, twieled Ġesù Bambin, għan-nifs shun t' baqra w hmara. Tafu daqsi x'ferh kbir iġġib fil-familja tarbija għdida! Aħseb uara jekk fil-grotta ta' Betlem twieldet it-tarbija divina. Tinsewx immela minn fejn ġej dan il-ferh ġenwin li iġġib magħha l-festa għaziza tal-Milied.

Naturaliment din il-grajja ahna nfakkruha billi fid-dar, fost hwejjeg oħra nibnu l-presejpa. Dan importanti ta' isir u bħalma kienu jagħmlu niesna ta' dari għaliex ahna wkoll ma nżommux dik id-drawwa sabiha u matul in-Novena ningabru quddiem Gesù Bambin nitolbu flimkien! Haġa sabiha wkoll li tattendni fil-knisja matul dawn id-disat ijiem ta' tjejjima u tieħdu sehem fil-quddiesi li ssir apposta għalikom.

Jiena ċert li matul Novembru sibtu hin titolbu fuq l-oqbra tal-familja tagħhom. Bla dubju, għall-erwieh tagħna ma nitolbu biss matul dan il-hdax il xahar tas-sena, imma wkoll kull meta nsjebu ċ-ċans li naghmlu dan. Kellna wkoll il-festa ta' l-Immakulata. Tinsewxi li matul din is-sena li waslet biex tintemm, il-Papa Pjux IX li pproklama d-Domma ta' l-Immakulata Kuncizzjoni, sar Beatu, u hemm il-hsieb li fi frar 2001, issir Akkademja fil-Knisja tal-Patrijiet ta' San Franċisk. Victoria biex ijtfaqqar dan il-Papa.

Intant, nittama li tgawdu l-vganzi tal-Millied, billi qabel xejn tattendu għall-ookżjonijiet sbieh li jsru fil-Bażilika tagħna (nahseb li fostkom hemm dak l-ixxurtjat li ser jagħmel ilPriedka tal-Millied) u mbagħad issibu wkoll hin biex tgawdu l-parties u divertiment ieħor.

Fi-ahhamett, sewwa taghtu harsa lura lejn dak kollu li ghamiltu matul is-sena u taraw x'mar hazin, biex fejn hu mgħawweġ, niddrittawh u nkomplu ntejbu fuq dak li ghamilna. Ilkoll kemm ahna fil-hajja rridu naghmlu l-i-proponimenti tagħna biex il-*qejjenti* jkun wiehed sabi u ta' qid.

Sakemm nergghu niltaqghu, il-Milied it-Tajjeb u nixtegilkom Sena Ġdida kollha rizq.

NUTCRACKER

Spettaklu ta' żfin u mużika fit-Teatru Astra

Attrazzjoni kbira tal-palk f'Ghawdex fuq livell internazzjonali se tkun ix-Show tal-Ballet "NUTCRACKER" li ser isir esklussivament fit-Teatru Astra naral is-Sibt 9 ta' Diċembru 2000 fis-7.00pm. Ix-Show, kapolavur tal-kompożitur Russu Tchaikovsky, ser tiġi mtella' mill-kumpanja rinomata 'Ballet Classique de Paris' bis-sehem ta' solisti mill-koro tal-Ballet ta' Kiev.

Bla dubju din hija okkazjoni unika għad-dilettanti kollha tal-palk f'dawn il-gżejjer, iżda partikolarment għal dawk kollha li jhobbu z-zfin tal-ballet sablex jaraw uħud mill-aqwa ballerini fid-dinja tiegħu dan l-ispettaklu ta' mużika, zfin, dwal u kuluri. Hija show mill-iktar prestigiuża mhux biss għat-Teatru Astra, fejn qed tiġi meġsja bħala holqa oħra fil-katina twila ta' spetakli preżentati f'dawn l-aħbar 32 sen, iżda wkoll għall-paċiżni.

Il-Ballet Classique de Paris' attwalment jinsab fuq tour isahhar u djenzi kbar f'teatri madwar l-Ewropa kollha permezz ta' din ir-rapprezzentazzjoni. Din is-sena in-'Nutcracker' diga saret b'suċċess fi Zurich, Oslo, Copenhagen, Madrid, Berlin u Munich. Malta u Għawdex għe inkluzi f'dan it-tour u effettivament wara x-Show fit-Teatru Astra, in-'Nutcracker' ser tittella' darbtein f'Dar il-Mediterran.

Il-Ballet Classique de Paris', b'27 sena ta' esperjenza warajh, ghandu l-unur li tella' l'izjed minn 3000 spettaklu fl-aqwa bil-Ewropej. F'Malta l-istess kumpanija kienet ta' shows fis-snin 1980 u 1983. Is-solisti għall-produzzjoni ta' din is-sen huma Tomoko Yamaguchi, Olga Lysenko, Gennady Beshenchery u Vitaliy Vosolin.

**BDEW IT-THEJJIJ IET GHAÇ-
ÇENTINARJU L-KBIR
TA' SAN ĠORG TAS-SENA 2003**

L-Arcipriet Mons Guzeppi Farrugia f'kolaborazzjoni mal-President tas-Socjeta' 'La Stella' is-Sur Dolindo Cassarghadu kemm waqfak Kumitat apposta biex jibdwet il-hejjiyet ghal-Festi Centinarji li ser jinżammu fis-sena 2003 f'għieh il-patrun tagħna u ta' gżirirna San Gorg Martri. Dawn il-Festi kienu thabbru waqt il-Konċelebrazzjoni Solenni tat-23 ta' April li għadda.

Il-Kumitat, li ta' l-*iqqa* għall-ewwel darba nhar is-Sibt 11 ta' Novembru 2000, taht il-presidenza ta' Mons. Arcipriet, qed iheggi s-sensjela ta' attivitajiet pastorali u kulturali, mhux biss għas-sena ta' centinarju, imma wkoll għas-snin ta' qabel bi thejjiġa għas-sena centinarja. Fil-fatt ġa ġew ifurmati diversi sotto-kumitati biex jlehdh u hsiel diversi aspetti ta' dak il hemm mahsub li jiġi organizzat għall-dan iċ-Centinarju l-Kbir ta' San Gorg.

Il-Kumitat li hawn il-Parroċċa taghna jridu jagħtu wkoll is-sehem tagħhom biex dak li qed jiġi mhejji jkollu suċċess. Iżda biex il-festi ċentinarji u l-attivitajiet bi thejjiia għalihom iġi kollok suċċess jeħtieġ li l-Komunita' Parrokkjali kollha tipparteċipa bi sħiħ fihom.

lktar 'i quddiem naghtu dettali aktar dwar dak li qed jithejja u nheggu lil kull min jista' jaghti kontribut biex jikkuntatja lill-Arcipriet halli dawn il-festi centinarji jsiru bi profitt spiritwali u jkunu success kif dejjem kienu l-festi kbar li gew organizzati mill-Parrocča tagħna.

Iz-Ziju Peppi

KUNCERT KOMMEMORATTIV F'GIEH JOSEPH VELLA DIRETTUR MUZIKALI TAS-SOCJETA' FILARMONIKA LA STELLA

Nhar is-Sibt 18 ta' Novembru s-Socjeta' Filarmonika La Stella sellmet lis-Surmast Direttur tagħha, il-Prof. Joseph Vella f'għeluq it-30 sen mill-hatra tiegħu bħala surmast tagħha, b'kuncert kommemorattiv u celebrattiv fis-sla spazzjuza tat-Teatru Astra. Il-pubbliku numeruz seta' japprezza għal darba oħra l-livell għoli ta' eżekuzzjoni mużikali li din il-Banda Cittadina Ewlenija fi gżiriet taht id-direzzjoni tal-Professor Joseph Vella hija magħrufa għali.

Il-banda fethet il-programm ferm impenjattiv tagħha b'marċa funebri, kompożizzjoni tas-surmast, dedikata lill-mibki Mons Emanuele Mercieca, l-ewwel Arcipriet tal-Kollegġjata Gorgjana, pilastru ta' dinjita', benefattur habrieki tal-Bazilika u direttur spiritwali tas-Socjeta' La Stella. Din il-marċa hija l-21 wahd li s-surmast Vella ddedika matul is-snin lill-bandisti u benefatturi diversi tas-Socjeta'.

F'dawn l-aħhar snin żviluppat il-prattika li solist mal-banda jsejgħu s-sila bil-akkumpanjament tal-kumpless bandistiku. Din id-darba wkoll inżammiet it-tradizzjoni u l-prim klarinetist bravu tal-Banda, Mario Galea mexa fuq il-passi ta' missieru Sunny u rregala lis-semmgħa b'eżekuzzjoni impekabbli tal-Concerto no.2 in Eb Major op. 74 ta' Carl Maria von Weber. Dar huwa xogħol ta' sbuħija kbira u ta' daqstant iehor diffikulta'. Mario Galea hareġ bl-unuri kollu u wera dominazzjoni shiha ta' l-istrument sew fil-qasam tat-teknika kif ukoll fil-qasam tad-dinamika u tal-frasegħli intelligenti.

Wara Mario Galea kien imiss lill-aħwa George u Frank Camilleri fuq l-euphonium u l-althorn rispettivament. Huma interpretaw il-Grand Russian Fantasy ta' Jules Levi b'arranġament tas-Surmast Paul Borg li wkoll hu l-għalliem tagħhom. L-aħwa Camilleri huma mogħnija b'teknika stupenda u b'mużikalita' fina li toħroġ f'kull nota li jdoqqu. Wiehed ma jistax ma jinnotax iċ-ċarezza u l-artikolazzjoni ritmika, preċiżura u puntwali li s-solisti

kif ukoll diversi sezzjonijiet tal-banda, tibda mill-woodwind u tibqa' sejjer, urew matul l-eżekuzzjoni ta' din is-sila.

Ir-raba' silta, Selection mill-opra Macbeth ta' Giuseppe Verdi fuq arrangament għall-Banda minn Joseph Vella għedded il-memorji sbieħ tat-trijoni li kisbet din l-opra meta tteghet fit-Teatru Astra fl-1997. Il-Banda laqgħet l-isfida li l-partitura kumplessa u mimlija bil-melodiji immortali toffri u harget bl-unuri kollha. Il-padranza fit-teknika u fl-interpretazzjoni li uriet il-banda huma rifless tal-padranza assoluta li wera s-surmast direttur ta' l-Irqaqat kollha li jiffurmaw in-nisga ta' din is-Selection drammtika. Il-maestrija murija b'diskrezzjoni kbira li huma sinonimi ma' l-istil ta' Joseph Vella għenu mhux f'tit sabieħ il-banda setgħet tilhaq il-livell ta' eċċellenza fl-eżekuzzjoni li laqgħet fil-Macbeth. Is-solisti Mario Mizzi (Tromba Sib), Joe Borg (saxophone tenore), Frank Camilleri (althorn) u Anton Sacco (euphonium) haqgħom kull tifhir għall-interpretazzjoni stilistikament u teknikament perfetta tagħhom. Dawn is-solisti jkumpu jonoraw it-tradizzjoni ta' primat li l-Banda La Stella dejjem gawdjet fil-qasam tas-soliti.

Il-programm issokta bl-eżekuzzjoni brillanti ta' l-overture 'Festive Bells' ta' Joseph Vella li gie esegwit għall-ewwel darba f'din is-serata. Din l-overture trid tfakkar it-30 anniversarju mill-htra tal-kompożitur innifsu fit-tmun tal-Banda La Stella. Din is-sila, li kelliha bħala solista lil Maria Frendo li daqgħet il-qniepen

tubulari, tista' titqies bħala kuncertin għall-qniepen tubulari. Is-solista, li isimha u hidmija huma sinonimi ma' eċċellenza fil-qasam korali operistiku tat-Teatru, fost impenji oħra, komplet saħhet ir-reputazzjoni tagħha ta' vesatilita' kbira fil-qasam tal-mużika. Il-banda għarfet tispjondit għall-istil ferriehi u kommoventi tas-sila li ntaqgħet b'applaws kbir minn daww prezenti.

Il-kuncert għalaq b'overture oħra tas-surmast 'Fanfares for an occasion' li huwa kompona għall-Banda Konti Ruggieru tar-Rabat f'għeluq il-25 sena li huwa għamel bħala surmast tagħha. Il-banda rrispondiet b'decizjoni għall-indikazzjonijiet tas-surmast direttur li għaraf mill-ewwel jimposta l-istil ritmiku u eċcitanti ta' din l-overture. Din is-sila komplet toħroġ is-sbuħija tonali li tikkarakterizza din il-Banda flimkien ma' l-ispektrum wiesa' ta' dinamika li jgħollu ferm 'l fuq il-Banda Cittadina La Stella fil-qasam bandistiku ta' pajjiżna.

Prof. Vella gie prezentat b'rigal ta' tifikira li jrid jesprimi ir-rakonoxximent tas-Socjeta' La Stella lejha għax-xogħol ta' valur inestimabbli li huwa wettaq b'lealta' kostanti u b'integrità kbira professjonali matul dawn it-tletin sena li ilu jokkupa l-kariga u li permezz tiegħu s-Socjeta' La Stella lum tgwardi isem ta' prestigju kbir u ta' primat indiskuss fil-qasam mużikali operistiku u bandistiku ta' pajjiżna. ■

Is-Sibt 9 ta' Diċembru 2000 - 7.00pm.